

Judy i Madeleine. Les dues cares de *Vertigo*

Joan Ferrer Miserol

Em dic Judy Barton, vaig néixer a Salina, Kansas; la meva mare se tornà a casar quan morí el meu pare, i com que no m'agradà gens ni mica el seu marit, vaig decidir anar-me'n a tastar el sol de Califòrnia. Concretament, a San Francisco, possiblement la ciutat més encisadora del meu país. Malgrat la ciutat i el sol, no podia deixar de pensar, com la majoria de les al·lotes americanes de la meva condició, que qualche dia passàs per vora meu la sort i me canviàs l'ensopida vida de dependent. Un bon dia, entrà als magatzems on treballava, un senyor que se presentà com a Gavin Elster i me digué que m'havia vist diverses vegades, que era milionari, i que me volia contractar per posar a prova un antic amic seu d'universitat que havia retrobat. Un tal Scottie, que era fadrí i que volia deixar-lo encarregat de la seva empresa, perquè ell se n'anava a viure a l'estranger. Volia provar la seva fidelitat d'amic. Com que era policia jubilat li faria creure que jo era la seva dona i

que volia que me seguís amb l'excusa de saber si jo tenia algun amant; però el que realment volia saber era si respectaria la seva dona. M'explicà el que havia de fer, on havia d'anar i que el meu nom seria Madeleine. Creia que la meva bellesa li seria tan irresistible que no podria estar-se'n. M'advertí que possiblement seria una bona cosa per a tots dos, per a mi i per a Scottie; i que, en el cas que no anàs bé, sempre guanyaria una bona quantitat de doblers per la feina. L'oferta era massa temptadora, per l'economia, i sobretot per l'emoció. No és difícil de veure per què no podia negar-m'hi.

Després d'uns dies de recomanar-me els vestits, el pentinat i fins i tot la manera de comportar-me, me cità per anar amb ell a sopar a Ernie's, per allà veure-hi Scottie. Estava segur que quedaria tan encisat que l'endemà mateix començaria l'aventura de vigilar-me. El sopar fou magnífic i Elster m'advertí que a la sortida, assegut a la barra, hi seria Scottie. Quan sortíem, vaig aprofitar que Elster va aturar-se uns moments, a parlar amb

un cambrer, per estar-me uns segons davant la meva víctima. Vaig sentir-me literalment travessada per la seva mirada, fou una sensació molt estranya; per una banda, físicament me complaïa molt, però, no sé per què, me recordà molt Jeff, el protagonista de *Rear Window*. Una pel·lícula que havia vist a Salina, mentre un company d'institut me tocava la cuixa dreta, i que vaig sortir del cinema sense poder treure'm del cap per què Jeff, en lloc de mirar per la finestra el que feien els veïnats, no tocava també la cuixa, o qualsevol altra cosa, a la seva al·lota Lisa. Vaig pensar que si Scottie se comportava com Jeff, me podria passar una eternitat anant per amunt i per avall pels empinats carrers de San Francisco sense que arribàs a tocar-me, no la cuixa, ni tan sols la mà. Un fort dubte m'embargà i vaig estar a punt de tirar la tovallola, però vaig pensar en el que m'havia dit Elster, que per malament que anàs sempre cobraria molt bé una feina lleugera i emocionant.

Quan vaig sortir, amb el Jaguar, d'aquell bloc d'apartaments de luxe, com si

Em dic Judy Barton, vaig néixer a Salina, Kansas; la meua mare se tornà a casar quan morí el meu pare, i com que no m'agradà gens ni mica el seu marit, vaig decidir anar-me'n a tastar el sol de Califòrnia

fos una senyora californiana, vaig pensar que, si ma mare me veiés, no se podria ni creure fins on havia arribat. Tot d'una vaig notar que Scottie me seguia i sentia com la seva vista se ficava fins dins meu, fins al moll de l'os. Havia d'anar a comprar un ram de flors i després a un cementiri, això me semblà una mica tètric, tant que me va fer pensar que a *Rear Window*, Jeff mirava per tot arreu, però que se sentí especialment atret pel que li feia sospitar un assassinat. En un principi me vaig preocupar, però aviat me vaig tranquil·litzar, perquè vaig pensar que jo sols estava anant per aquí i per allà i que no pensava matar ningú, que Scottie només me seguia per encàrrec del seu amic, no perquè sospitàs cap crim. Un dia, cansada de voltar, vaig pensar que si no feia alguna cosa, Scottie mai no arribaria a tocar-me; per això vaig decidir tirar-me a la badia de San Francisco. El salvament fou molt emocionant, perquè sols sentir com ell me tocava m'encengué tot el cos; malauradament jo havia de fer l'estormeiada i no podia correspondre al gust que m'estava donant. El pitjor fou quan arribàrem a ca-

sa seva i me despullà per assecar-me la roba. M'hauria agradat que volgués abusar de mi, però no ho va fer i vaig estar a punt de deixar la comèdia i lliurar-m'hi. Quan me vaig despertar vaig insinuar-li, sols amb la mirada, però amb molta claredat, que havia notat que ell m'havia despullat. Però li costà adonar-se'n, fins que sense voler, quan preniem cafè, me tocà la mà i no va esser capaç d'anar més enllà, però tampoc volia retirar-la. No podia explicar-me que aquell moment no tengués conseqüències sexuals, ja que creia que tots dos estàvem ansiosos per tenir-les.

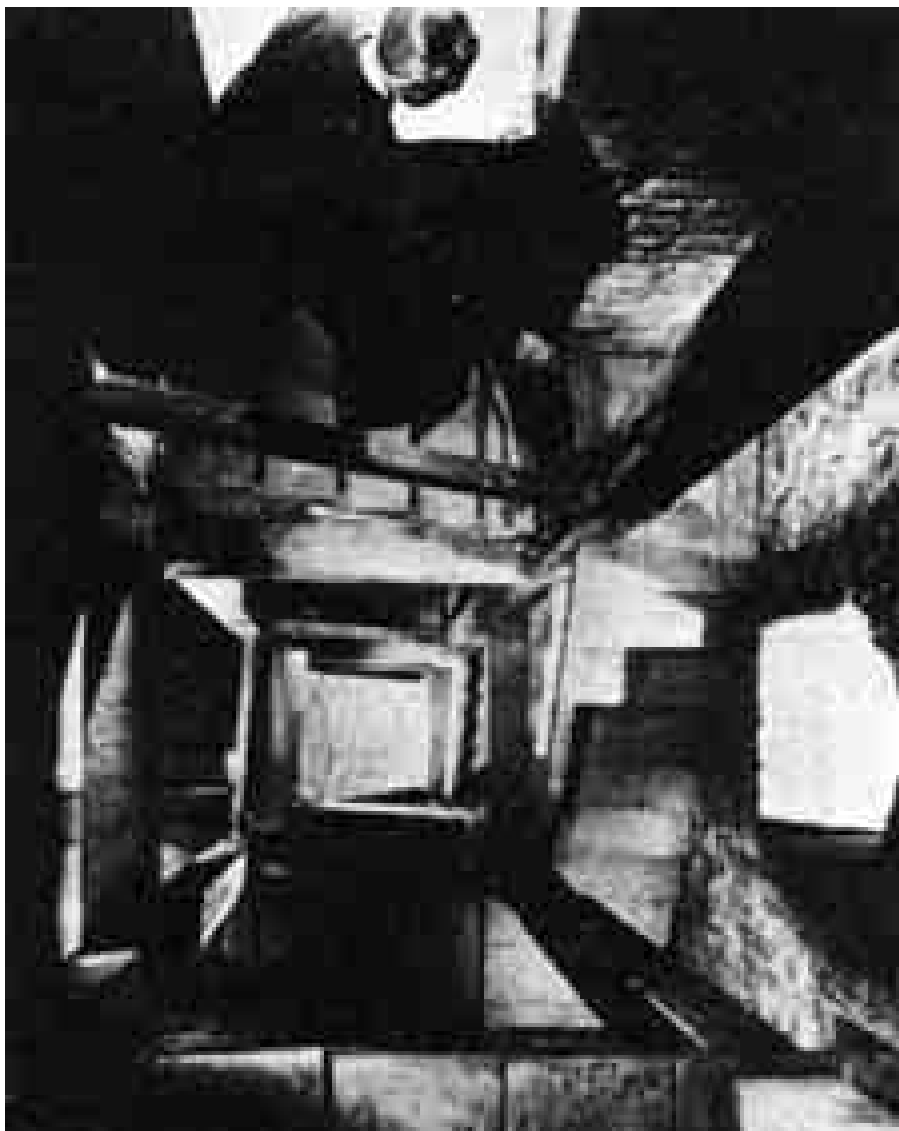
Un bon dia, en Gavin Elster me digué que la meua feina estava arribant al final, que havia de dur Scottie fins a una missió espanyola, als afores de San Francisco. M'obligà a fer-lo pujar a dalt del campanar i que allà ens esperaria, fotent-se'n, d'ell, se'n riuria per encaçar-me com un adolescent. Com que jo li diria que no havíem tengut relacions li donaria la feina a l'empresa. Tot passà tal com Elster ho tenia previst, però quan vaig arribar a dalt no vaig trobar-lo preparat per fer una rialla amb el seu amic,

sinó per llançar la seva vertadera dona al buit mortal. Després de fer-ho, me tapà la boca, perquè no cridàs i m'advertí que si deia alguna cosa jo hi estaria igualment implicada, que el millor era callar. Me donà els doblers, i com que tot havia sortit bé, m'hi afegí el collar de Carlotta, que segons me digué era molt valuós. En aquell moment jo no era conscient que aquest obsequi seria la meua mort.; tampoc no sabia que Scottie patia fortament de vertigen, d'altra manera possiblement no hauria fet el que vaig fer. M'ho vaig explicar tot amb un sol segon, amb un instant tràgic; però llavors, ja no podia fer altra cosa que tornar-me a disfressar de qui realment era, de la Judy de Salina. És evident que el més recomanable hauria estat anar-me'n de San Francisco; si no ho vaig fer, fou perquè allà hi vivia Scottie, el meu gran amor impossible. Entre l'amor i la por, guanyava el primer.

Un dia, a la sortida de la feina, anava amb dues companyes per la Grant Avenue i vaig afinar de reüll Scottie, que m'estava mirant. Se me trasbalsà el cor; però l'únic que podia fer era mantenir

A tothom li sap greu morir, acabar, desaparèixer; fins i tot als personatges del cinema. Malgrat que nosaltres, tenim l'esperança i el consol que qualcú, qualche dia, a qualche part, torni a rebobinar la pel·lícula i la faci començar de bell nou

la serenitat, com si no el conegués. He d'agrair que, al principi de la nostra trobada, Hitchcock, deixàs de banda la seva dèria pel suspens i explicàs a l'espectador, mitjançant un *flashback*, el que realment havia passat aquell dia a dalt del campanar. Si ho hagués ocultat fins el final, l'espectador hauria estat durant tota aquesta segona part identificant-se amb Scottie i s'hauria oblidat de mi, pensant que era una altra dona molt semblant a Madeleine. En canvi, sabent-ho, la intriga de l'espectador ja no és saber el que ha passat, sinó viure la meva tensió entre la por de la veritat i l'amor per Scottie. Com li vaig escriure a la carta de comiat, que mai no li vaig donar, perquè la vaig esqueixar. La trama d'Elster era perfecte, només va tenir un error,

no tengué en compte que jo podia enamorar-me del seu amic.

En el moment que Scottie me va obligar a vestir-me, maquillar-me i pentinar-me com Madeleine vaig començar a veure que allò difícilment podia acabar bé. Vaig adonar-me que Scottie no me volia a mi, l'autèntica Judy de Salina, sinó la falsa Madeleine de San Francisco. Realment, estava enamorat d'un fantasma, d'una fantasia; i aquesta fantasia l'obsessionava fins a tal punt que havia perdut tot contacte amb la realitat, si és que mai l'havia tenguut. Però jo, estava tan enamorada que vaig decidir seguir la seva obsessió, per això vaig cometre l'error de posar-me el collar de Carlotta; no va esser cap oblit, sinó una bogeria conscient i voluntària, produc-

te de l'amor, per identificar-me el màxim amb el seu fantasma, amb l'objecte del seu amor, amb Madeleine. Malauradament, ell no ho va entendre com el meu lliurament total cap a ell, sinó com el descobriment de l'engany. Sols podia curar-se descobrint tota la realitat i per això me dugué de bell nou a dalt del campanar. Però ja era massa tard per a mi i vaig caure al buit, espantada per un fantasma que, malgrat esser una monja, vaig creure que era el de Madeleine el que Scottie perseguia sense descans i que sols va poder trobar quan ja era massa tard, quan ja no existia ni tan sols com a fantasma. Crec que amb el coneixement de la veritat va perdre el seu vertigen, però no sé si va assolir la capacitat d'estimar la realitat. De totes maneres, he de confessar, malgrat no sabia dir per què, que m'estim més les comptades besades que en vaig gaudir, d'ell, que totes les relacions completes amb els meus amants anteriors.

A tothom li sap greu morir, acabar, desaparèixer; fins i tot als personatges del cinema. Malgrat que nosaltres, tenim l'esperança i el consol que qualcú, qualche dia, a qualche part, torni a rebobinar la pel·lícula i la faci començar de bell nou. Aquesta esperança és encara més gran en el meu cas, perquè *Vertigo* és un film mític, una pel·lícula de culte, que, dia rere dia, troba gent que la desitja veure, o reveure; però això, de cap manera, ens pot evitar morir, sentir una tràgica sensació. I més tenint en compte que vivim dins un cosmos que mai no mor. Si quan vaig iniciar l'aventura proposta per Elster no hagués estat tan ofuscada per l'aventura i per la compensació econòmica, possiblement hauria esbrinat que allò mai no podia acabar bé. Ho hauria confessat a Scottie i, d'aquesta manera, possiblement hauria salvat el meu amor i la meva vida. Però això és precisament el gran encís de la vida i de l'art, que mai no ho sabem tot; d'una manera, o bé d'una altra, sempre patim la ignorància, l'ofusció necessària, per ignorar l'essencial. Sols sabem el que és necessari per anar allà on hem d'anar. Si sabéssim allà on anam, el desgavell encara seria més gran del que és, perquè l'encís seria pràcticament nul. Tant, que no caldria veure cap pel·lícula, ni viure la vida, perquè tot faria fàstic. ■